

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concurs, inserțiuni și taxele de abonament se sîmit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘĂ-ȘCOLĂȘTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Lume moartă.

Vine iarna!! Cuvintele acestea ce gânduri și sentimente neplăcute trezesc în sufletul nostru. Dară la dreptul vorbind, cine să simtă bucurie sinceră față de anotimpul care ne îngreunează condițiunile existenței. Sezonul câștigurilor trece și vine cel al cheltuelilor. Munca lucrătorului de rând se reduce în mod considerabil și cu dânsa și plata. Omul ceva mai înstărit, trebuie să se închidă între cei patru pereți ai casei sale și să privească melancolic vecinic acelaș covor alb de neaună, care se așează pe coperișuri, străzi, câmpuri și pomii desfrunziți. Și așa se pare că din ce îmbătrânește lumea aceasta tot mai mult, iarna e privită ca un anotimp banal și șters în măsură tot mai mare. Un semn care distinge bine lumea modernă, lumea nouă, de cea veche, este chiar judecata noastră asupra acestui anotimp aspru. Lumea veche, de care ne place nouă atâta să rădem și pe care o credem noi atât de întunecată, privea cu o deosebită simpatie iarna fiindcă dânsa pe deoparte îi promitea atâtea plăceri nevinovate, iară pe de altă parte formă cel mai bun criteriu de judecată asupra valorii oamenilor. Iarna se putea constata mai bine că ce a făcut cutare, ori cutare toată primăvara și vara, a cântat fără nici o grijă ca greerul, ori a muncit sârguincios ca furnica. În lumea veche iarna era timpul odihnei și reculegerii sufletești, când oamenii se astrângeau frățește în jurul căminului cald, lăpădându-se de toate deșertăciunile lumesti cele nevoieșe. Relele căi de comunicațiune deveneau încetul cu încetul imposibile de umblat, așa că oamenii renunțau la senzațiile lumii externe se plecau cu smerenie adâncă în fața naturii și se retrăgeau în casele lor, începând o frumoasă și plăcută viață internă. Nu e mirare deci, că bătrânii nostri priveau cu atâta dragoste casele lor și le împodobeau cu atâta gust, pentrucă dânsii de casele lor — nu ca noi de lumea mare — își legau plăcerile cele mai frumoase. Când neaua se așterne în pături groase pe pământ, țărani și intelectuali se așezau înlăuntru frumoșel lângă cuptorul cald, își împospătau toate cunoștințele lor de povești, toate amintirile, toate pătaniile, străduindu-se, în odihna lor senină, să le

cuprindă în o formă cât se poate de hazlie și frumoasă, veselindu-se unii pe alții. Nu a fost, hotărît, în lumea veche nici un bordei atât de sărac în care să nu fie dus iarna o leacă de fericire prin căldura cuptorașului și a poveștilor frumoase pe cari le spuneau bunicii atât de meșteri în a grăt despre smei și oameni nădraveni. Oh cât se simțeau copiii de fericiți în atmosfera aceasta creiată de iarnă, cum se îmbibau sufletele lor de poezia și seninătatea poveștilor noastre despre feți-frumoși. Cine vrea să cunoască toate farmecile lumii vechi, adresează-se vre-unui bătrân care a trăit-o și atunci se va convinge că regretele ce le auzim după dânsa la sate și orașe, sunt atât de îndreptățite. Lumea veche a fost plină de tihnă, poezie și de fericire și nu a cunoscut de loc nervositatea și repezeala în toate, a lumii noastre de astăzi cea a telegrafelor, telefoanelor, automobilelor și a aeroplanelor.

Că lumea noastră este nefericită pe lângă tot progresul făcut în toate ramurile silinței omenești și în special în cea tehnice, se invederează din plânsorile amarnice ce vin de pe toate straturile sociale. Bătrânii de demult își aveau doinele lor isvorite din căldura inimei, clare și frumoase și dânsii știau se aște atâtea plăcere într'o simplă petrecere dela sat ori dela oraș, pe când noi cei de astăzi cheltuim o avere întreagă pentru un bal elegant, care poate în esență nu este decât un târg și totuși ne simțim așa de fad, așa de nemulțămiiți.

Înainte de a ne lua adio dela lumea aceasta veche, care își doarme somnul de veci se cade să facem amintire pe scurt de sufletul ei, care au fost femeile de odinioară. Bunicele și străbunicele noastre se vede că au cetit sf. scriptură mai adeseori decât sorioarele noastre de astăzi, pentrucă ele în adevăr aceea au voit să fie bărbaților lor, ce a voit bunul D-zeu, *ajutor în lupta vieții*. Cu câtă seriozitate și simț de responsabilitate au privit dânsese taina căsătoriei, cum au știut ele să pună atâtea iubire, atâtea gingășie și abnegațiune în chemarea lor de a fi mame cari alină și înalță mintea și inima. Nu e mirare că cântecile bătrâne au cântat atât de mult femeia. În timpul nostru, femeia cu puține excepțiuni privește viața ca o bursă și e în primul rând

aranjeră și sclavă modei și numai în al doilea sau nici într'un rând *mamă*. Nu poate fi deci mirare că în lumea noastră să sporesc așa de cumplit oamenii fără rost și fără de căpățaiu.

Dară pentruca să ajungem acolo unde am plecat! se întreabă ce ne deosebește pe noi, de cei de demult? Răspunsul e foarte simplu. *Inima*. Bătrânii noștri au fost oameni de inimă, ei au fost așa de fericiți dacă au putut face vre-o bunățate deaproapelui, dacă l'au putut acoperi cu iubirea lor, pe când noi cei de astăzi suntem adepții intelectualității pure sau mai bine zis ai egoismului rapace. Cu tot dreptul zice un însemnat scriitor german, că oamenii din ziua de astăzi se aseamănă cu o grămadă de pachete, cari toate sunt bineferecate și provăzute fiecare cu o adresă specială. Pachetele acestea nu se întreabă unele pe altele de dureri, de lipsuri, ci zac reci și indiferente unele lângă altele și așa fac și oamenii. Că ce adevărată este constatarea aceasta ne-o arată zi de zi viața din jurul nostru. În locul iubirii și spriginirii reciproce au intrat între oameni *minciuna exclusivistă*. Totul merge în lumea noastră de dragul ori de ciuda opiniei publice. Copilul dela tată, fata dela mamă, sluga dela stăpân învață să mintă în vorbe, purtări și fapte. Groaznic poate să fie fondul sufletesc al acelor oameni, cari își jertfesc totul, sănătate, tihnă, fericire numai ca să poată părea aceea ce nu sunt. *Bătrânii noștri știau să rădă așa dela inimă de oamenii nenaturali și imposibili pe când noi cei de astăzi tindem să devenim chiar așa, lăpădându-ne pentru ochii lumii, de simplitatea, tihna și sinceritate vieții noastre*. Orice minciună este un contract cu diavolul zice scriitorul Vlahuță și e sigur că acolo unde se încuibază boala aceasta urită, viața ori cât ar fi de strălucită la suprafață, în fond trebuie să fie tulbure și amară. Pentru aceasta zice pedagogul Foerster, așa de mult inițiat în tainele vieții, cu tot dreptul despre zilele noastre, următoarele: »Nu numai în cărți fanteziste, ci și în cărți serioase de știință ni-e dat să cetim că ce descoperiri și invențiuni miraculoase se vor face pe viitor și că prin acestea ce ușoară și plăcută va fi existența oamenilor viitori. Ni-se dă aici să înțelegem că fericirea omenească depinde dela electricitate, baloane dirigeabile și dela firele telefonice, dânsese vor uscă toate lacrimile și vor alungă toate grijile. Ni-se spune că nu sunt departe de noi timpurile când chemia ne va învăța să facem pâine din lemne și bouillon din cărbuni. Inșă cu cât ar fi mai minunată procedura, care ne-ar scoate la suprafață toate talentele și puterile noastre ascunse și ne-ar preface pe noi înșine în ceva nou și prețios. Câte așteptări legăm de perfecționarea telescopului și a microscopului. Dar

când mă gândesc asupra acestor invențiuni mă cuprinde un fel de tristețe, fiindcă cu dânsese așa puțin se poate ajuta oamenilor. Soartea omului nu depinde dela stele ori dela baccile, *ci dela viața sufletului său în care nu poate străbate nici telescopul, nici microscopul*. Ce bine ar fi să avem un atare telescop care ne-ar arăta că păcatele noastre de acum cât vor fi de mari după douăzeci de ani și câte dureri vor pricinui vieții noastre. Ce folositor ar fi un microscop cu care am putea vede în vorbele și în obiceiurile noastre sămânța de minciună, de mândrie și de egoism. Da în cazul acesta am fi stăpâni peste viața noastră.¹⁾

Se poate că războiul acesta groaznic va fi maiestrul mare care va aduce pe oameni iarăși la o viață naturală plină de sinceritate și adevăr și atunci lumea veche și frumoasă, moartă astăzi, va reînvia iarăși și va aduce *îndestulire și fericire între oameni*.

G.

De ce e credința la unii creștini atât de slabă?

M'a întrebat oarecineva: ce înseamnă la noi în biserică luminile aprinse, și i-am răspuns fără șovăire: prin ele se reprezintă acea prima și eminentă dintre toate virtuțile, pe cari o numim lumina credinței supranaturale. Aceasta credință e descrisă și explicată de sfinți părinți și învățați ca o lumină, ca un dar alui D-zeu în posesiunea căreia fiind omul crede fără îndoială totul ce a descoperit D-zeu.

De o credință universală, în toate așazicând — s'a bucurat fecioara Maria. Nu mai puțin deamă a fost credința apostolilor, care înșă totuși și-a avut scăderile ei și anume atunci, când l'au văzut pe Hristos prins, legat, batjocurit, rănit și omorât de mulțimea farizeilor și cărturarilor. În ce privește credința primilor creștini ea a fost la unii foarte tare, la alții foarte slabă. Puternică a fost ea la aceia, cari erau gata a suferi persecuțiunile și chinurile cele mai grozave din partea tiranilor, decât să se lapede de Hristos, prin ceeace și-au câștigat ei gloria de martiri. Slabă o putem numi pe acelora, cari din iubire față de lumea aceasta trecătoare, față de bunurile vremelnice se lăpădau de Hristos, închinându-se idolilor tămâindu-i. Fără îndoială, numărul lor nu poate fi mare. Dupăce am expus starea credinței la Maria fecioara, la sf. apostoli și la primii creștini, să vedem cum stăm noi, oamenii creștini cei de acum cu ea? E grea întrebarea aceasta. Sfinții părinți știm că măsurau credința cu exercitarea virtuților, noi și în cazul acesta

¹⁾ Vezi Jugendlere de Foerster p. 50—53.

am suferi de mare sărăcie în ce privește credința. Să privim numai cu atențiune și vom vedea că astăzi domnește o iubire, o teamă de D-zeu, o milă față de cei săraci, o bună cuviință, o putere de a învinge ispitele, toate numai foarte mărginite, dominând pretutindenea o iubire escesivă după lucrurile lumești. Și ce poate fi oare cauza acestei toropeli a credinței? Un excelent bărbat al ei ne spune următoarele: ia o lăternă de sticlă care pe toate laturile ei e murdărită de fum, praf și tină și pune o luminare aprinsă într'ansa. Razele luminei — vom vedea, vor fi foarte slabe. În asemenea mod trebuie în inima creștinului să lumineze slab și rece lumina sfântă a credinței aprinse de D-zeu, dacă inima e murdărită de fumul *trufiei*, de praful *cupidității* și de noroiul *voluptății*. Aceste trei păcate sunt acelea, cari produc murdăria și necurătenia sufletească cea mai mare, cari astupă și asupresc lumina credinței la credincioși, iar la cei fără de credință împiedică să se aprindă amăsurat cuvintelor apostolului: »Căroră necredincioși fiind D-zeul acestei lumi li-a orbit cugetele, ca să nu le lucească lumina evangheliei«. Dar cine e acest D-zeu al lumii? Sunt cele trei păcate. Să vedem:

I.

Intocmai precum lumina aprinsă într'o lăternă murdară de fum și de tină nu poate să ne dea o lumină clară, astfel va fi împiedecată, iar la urmă chiar stinsă lumina credinței supranaturale prin fumul murdar al *trufiei*. Vorbesc aici de acea trufie, unde omul cu încăpăținare ține la părerile sale, neagă părerea altora, iar ca pozitivă ține și vede numai părerea sa, ca pe un adevăr infalibil. Aflăm foarte mulți creștini de acești și mai cu seamă între cei bogăți și provăzuți cu o cultură oareșcare, cari au călătorit prin alte țări și au avut ocaziune să stea de vorbă cu cei de altă credință, cari au studiat nenumărate cărți și și-au câștigat cunoștințe frumoase. Unii ca aceștia de regulă se țin mai înțelepți și critică când unul, când altul dintre obiceiurile și ordinele bisericeii. Aceștia nu desaproabă îndeajuns credințele rătăcite și nici nu aproabă cu toată energia învățătura bisericeii, ci din toate ei caută numai plăcutul pentru ei. Adevăr e la dânsii numai aceea, ce își are icoana vie în sufletul lor. Și nu e numai atât: dacă aud ei în vre-o predică, sau în vre-o discuție de caracter religios, discutându-se despre lucrurile credinței, atunci îi vedem cu rafinerie nemărginită strâmbându-se din nas. Par'că-i vezi cum vreau să zică, că aceasta credință e prea puțină pentru ei, iar dacă te încumetezi să-i vorbești de altele, acele sunt de neînțeles — îți vor răspunde. Ordinațiunile bisericești sunt pentru ei lucruri apocrife, de interes personal și une-ori chiar periculoase. Contra

acestora și altor bărbați sunt zise cuvintele profetului Isaia: »Vai celor înțelepți întru sine singuri!...«

Adeveritatea credinții o avem atunci, când o vom putea întemeia pe lumina naturală a minții. Ia d. ex. o lumină și o ține foarte aproape de ochi; cu cât e mai aproape, cu atât mai puțin vezi din ea. Tot asemenea cu cât mai de aproape urmărești secretele credinței sfinte, cu atât mai puțin o vei cuprinde. Deci cu cât mai bogată în spirit și mai curioasă rafinerie întrebuițează cineva pentru a urmări cel mai adânc secret al credinței, cu atât mai puțin va fi el băgat în seamă de D-zeu, cunoscătorul tuturor lucrurilor dumnezeiești.

II.

Precum lăternă murdărită de praful care o acopere nu luminează decât foarte slab și rece, tot asemenea stă lucrul și cu sufletul omului murdărit de praful cupidității. Prin cupiditate slăbește și se întunecă credința supranaturală, iar pofta nesățioasă după bunurile vremelnice prinde puteri. Și unde aceasta poftă se întărește, acolo nu poate sta o credință vie. Să luăm două exemple unul din biblie și altul din istorie.

Pe paginile T. N. cetind, nu ne putem îndestul miră, asupra blăstămatelor perversități ale apostolului Iuda, care a cutezat a prinde și a predă la moarte Iudeilor pe Isus, în mod atât de scârbos. Și fără îndoială ne întrebăm: oare nu a văzut Iuda minunile lui Isus? Fără îndoială că da, căci după cum ne mărturisesc sfinții părinți, el însuși a săvârșit minuni ca apostol. A răspândit și el evanghelia adevărată, a alungat pe diavoli din oamenii apucați de el, i-a învățat pe neștiutori, s'a împărtășit cu sângele și cu trupul lui Isus, din acărui gură a ascultat învățătura divină. El a trebuit să creadă că Isus e fiul lui D-zeu și mântuitorul lumii. Și cu toate aceste, cum a fost posibil ca el din un apostol, ce eră să devie deodată apostat? În aceasta prăpastie cade el atunci, când a început să fie »furu și aveă pungă, și purtă ce se puneă într'ansa« (Ioan 12. 6), pentru că cupiditatea a crescut la dânsul până în acel grad, încât în vederea plății dela cărturari și farizeii și-a uitat cu desăvârșire de mărimea crimei ce o săvârșește.

Și să vedem acum și exemplul din istorie. Știm că împăratul Iulian supranumit și Apostata, arătând însușiri bune din tinereță, rudenia sa împăratul Constantin a căutat să-i dea o educație aleasă și cât se poate de bună. Plăcerea lui principală eră să umble ascultând și discutând despre sf. Scriptură cu oamenii cei mai aleși. Cine ar fi putut crede că după o atât de splendidă auroră, să devie deodată o zi atât de furtunoasă? Pentru că acest Iulian nenorocit, după ce puse piciorul pe tron, deveni un dușman fără de ase-

mănare al creștinilor. El îi desconsideră formal pe creștini, s'a dat lucrurilor lumesti și-l apucă o ură atât de grozavă față de botezul creștin, pe care-l simțea în suflet, încât cu sângele animalelor (păgâne) căută să-l șteargă. Creștinilor le zicea »Galilei« și cu acest nume batjocoria și pe Mântuitorul. Vrajitorii, învățătorii falși și Jidovii erau protejații lui. Cine se lăpădă de Hristos, el îl dăruia cu mâna deschisă; în scurt el întreprinse crime atât de mari, încât ca o lăpădătură a omenimii a trebuit să moară ucis de trăsnet.

Să ne întrebăm acum, de ce a trebuit să devină Iulian un tiran? Și răspunsul e următorul: pe când și-a făcut studiile în Atena, s'a putut observa la dânsul o iubire prea exagerată după putere și bogăție și râvna după coroană și sceptru. Deci cupiditatea e aceea ce a produs căderea acestui împărat.

Să mergem acum mai departe. Putea oare aceasta poftă nesățioasă după bunurile temporale atât la Iuda cât și la Iulian să stingă credința? Cine poate contrazice acestui adevăr, acela ajunge în contrazicere cu apostolul popoarelor, care zice: »Căci iubirea de argint este rădăcina tuturor relelor, pe cari unii râvnindu-o au rătăcit din credință și s'au încurcat în multe dureri« (I. Tim. 6, 10). El zice a »rătăcit«, iar nu a »căzut«, pentru că aceia, cari atârnă prea cu trup cu suflet de bunurile lumii acesteia, nu cad *extern* dela credință, totuși greșesc *intern* față de dânsa.

III.

Și în fine precum prin o laternă acoperită de nămol nu pot trece razele luminării, astfel nici prin sufletul omului cuprins de noroiul voluptății nu poate străbate. Fi convins creștine, dacă tu numai o singură dată păcătuiești cu cugetul, atunci începe credința ta să amortească, ca și când ar fi nimerită de o armă străfulgerătoare. Iar dacă tu continui de a păcătuia și a doua, a treia și a patra oră, atunci credința ta va deveni de două, de trei, de patru ori mai slabă, ca mai înainte. Și trecând apoi acest păcat în obicei, credința ta va deveni foarte bolnavă, și poate va muri; căci nu e mijloc mai bun pentru toate aceste, decât voluptatea. Un om d. ex. desmerdat, e de regulă neajutorat și foarte slab, față de lucrurile sfinte el nu află nici când destul respect, pentru rugăciune are o desconsiderare, nu-și bate capul cu nici un fel de adevăr; și chiar în pericolele sufletești, la cari alți păcătoși sunt foarte îngrijorați, e atât de rece, încât fără multă trudă se poate observa, că la un astfel de om credința e stinsă.

Toate acestea formează cauzele, că între creștini sunt atâția desfrânați și abia dacă trăesc mai bine decât păgânii. Iar acest mare defect

isvorește din întreitul păcat amintit de noi. De aceea: nu fi arogant cu știința ta, cu scăderile tale, iar secretele credinței nu le scormoni în mod rafinat. Fugi de iubirea de argint; adevărat nu-ți atârnă inima ta de iubirea bunurilor trecătoare, ceea ce nu e demn de un adevărat creștin, și-l atrage pe om dela ținta și finea vieții lui. Fi cu ură neșarmurită față de nerușinata voluptate, care îți întunecă priceperea, îți moleșește voința și întregul tău suflet și-l atrage în prăpastie.

Terminăm cu cuvintele: Doamne! dă-ne nouă să credem astfel, cum tu ai crezut, ca să-ți imităm și noi umilința, sărăcia și curățenia ta.

gp.

Predică la Duminică XXI d. Rusalii.

(Pilda eu Sămănătorul).

Iubiții creștini!

Dacă privim lumea aceasta mai cu atențiune, atunci dânsa așa ni-se înfățișează înaintea ochilor ca un ogor plin de roade bune și rele înainte de seceriș. Precum într'un ogor pe lângă firele curate și folositoare se află atâta neghină și buruiiană netrebnică, așa și în lumea aceasta, pe lângă lucruri frumoase ni dat să vedem și lucruri urâte, pe lângă oameni buni aflăm atâția oameni răi lipsiți de orice dreptate, de orice curățenie și frica lui D-zeu. De bunăseamă veți fi auzit și D-voastre din gura ăstorfel de oameni vorbele păcătoase că ei pentru aceea nu pot crede în D-zeu și pentru aceea nu pot duce o viață curată, precum o prelinde aceasta legea creștină, pentru că sunt *foarte cuminiți, foarte înțelepți*. Și pe dânsii chiar că și pe farizeii și cărturarii de odinioară nu *îngustimea minții și răutatea inimii i-ar împedecă să creadă în D-zeu, ci chiar învățătura cea mare, înțelepciunea!* Oh ce vorbe deșerte și fără nici un temei sunt acestea!!!

Semne și minuni cer dela bunul D-zeu și necredincioșii de astăzi, ca și farizeii de demult, deși lumea aceasta e plină de ele. Iubiții mei, eu astăzi o să vă amintesc numai o singură minune din cele multe ce se petrec pe pământ. De sigur că toți vă aduceți aminte de acel loc din sf. evanghelie unde se spune că Domnul nostru Isus Hristos cu cinci pâni a saturat cinci mii de bărbați în pustie. Minunea aceasta a înmulțirii pânilor se petrece regulat sub vederea noastră în tot anul. Oare nu este miraculos și necuprinzibil cu mintea lucrul ce-l săvârșiți D-voastră economii acum în zilele acestea?! Tu economule sameni în pământul tău toamna un metru de grâu și la vara viitoare culegi din el 9 sau zece metri. Tu economule arunci în pământ o singură hoabă și dintr'ansa răsare un spic greu cu 20—30 de boabe. Răspunde-mi economule cine este acela care îți inzecește sămânța de grâu? Dacă s'ar adună toți învățații și filozofii din lumea aceasta și s'ar sfătui întreaga lor viață nu ar putea să facă, nu ca un spic, dar măcar nici o singură hoabă. Spuneți deci, nu este sămănatul și secerișul o minune mare! Sau gândiți-vă cu temeinicie și la alt fapt. Economii se sdrobesc în tot anul deopotrivă, își perfecționează tot mai mult uneltele economice și totuși dacă bunul D-zeu din ceriuri nu le trimite ploaie și soare la vreme, rodul lor nu este bun, știința și sârguința lor nu plătește nimic.

Ce lucruri mari și minunate văd economii noștri? Ce fapt ce am face, dacă bunul D-zeu nu ar continua și în ziua de astăzi minunea înmulțirii pânilor. Dacă nu ar fi rodul inzecit, din ce am sămăna, cu ce am nutri un întreg an de zile?

Da bine! dacă se petrec atâtea minuni și așa de aproape de noi, penține sunt atâți oameni fără credință în D-zeu, penține sunt atâția oameni cari au un mod de viață atât de opus lezei creștine?

La aceasta mare și interesantă întrebare ne dă răspunsul cuvenit, chiar sf. evanghelie de astăzi. Domnul nostru Isus Hristos ne spune în sf. evanghelie de astăzi că și Tatăl cel ceresc sămăna în inima oamenilor adevăr și iubire chiar ca și sămănătorul sămănța în pământ, dar aceste virtuți frumoase sau că nu răsar, sau dacă răsar se usucă degrabă și numai în rari cazuri aduc roduri mulțumitoare, penține și inimile omenești sunt de multe feluri chiar ca și pământurile. Cine a văzut dintre D-voastre rod indestulilor și frumos pe un ogor pietros, sau bătucit, ori plin de spini și alte burueni rele?! Nimenea de sigur. Chiar așa nu se poate să prindă rădăcini și să rodească fapte frumoase legea lui Hristos într'o inimă rea, neglijată și sălbăticită. Priviți numai în jurul nostru, iubii mei creștini și veți afla oameni cu inima bună și blândă, cari te vor ajuta cu sfatul și cu fapta, când pici la rău, cari vor fi în stare să plângă cu tine, când vor vedeă cât ești de intristat penține vre-o nefericire. Oare nu se aseamănă acești oameni cu un pământ bun și roditor care dă totdeauna bucate bune și curate.

Și iarăși veți afla oameni cu inima rea și îngâmfată, cari se socotesc pe sine a fi foarte înțelepți și drepti. Orice vorbesc aceștia trebuie să fie drept, orice fac aceștia trebuie să fie bine. Vai și amar dacă le vei greși cu vre-un cuvânt sau cu vre-o faptă, că au să te prăpădească. Dela ei să nu ceri nici milă, nici ajutor, că totdeauna ai să te întorci cu mâna goală. Oare oamenii aceștia nu se aseamănă unui pământ rău și neroditor, care înghite sămănța curată și bună, dar nu dă nicicând nici un rod.

Economul iubește ogorul cel roditor, inima lui se umple de vie bucurie, când vede că pământul penține care s'a ostenit el atât de mult e mulțumitor, aducând roade imbelșugate, și urăște ogorul cel rău și neroditor, căutând să se scape cât mai curând de el, penține nu merită niciodată ostenelele. Așa și bunul D-zeu, nu iubește inimile omenești cele rele și sterpe, ci pe cele bune și multroditoare. Înaintea lui D-zeu nu plătesc nimic, rangurile, averile, hainele noastre strălucite, ci inimile noastre. Și bunul D-zeu a sămănat în inimile noastre sămănța credinței, a iubirei și a nădejdei creștinești și bunul D-zeu voește se secere roade bune.

Deci iubii mei, dacă voiți să fiți ca niște ogoare roditoare și plăcute înaintea lui D-zeu, atunci pliniți cu dragoste și cu râvnă în întreaga noastră viață faptele îndurării trupesti și sufletesti: „Săturați pe cei flămânzi, îmbrăcați pe cei goi, dați de beut celor cuprinși de focul setei, îndreptați pe cei ce greșesc și nu radeți de ei, învățați pe cei fără de știință, rugați-vă penține toți oamenii și mângâiați pe cei intristați și multă va fi plata noastră la ceriuri“. Nici când să nu vă amăgească pe voi pilda celor răi și frica de oameni.

Avem atâtea exemple din sf. scriptură și din viața din care putem învăța, că veselie și bogăția celor răi este de scurtă durată, iar bunul D-zeu nu lasă fără pedeapsă nici o faptă rea. Acele lucruri vor fi de folos trupului și sufletului nostru, pe cari le-am câștigat prin muncă dreaptă și cinstită. Calea cea dreaptă este mai

grea în viață, dar ea este și mai sigură, fericirea ce porcedă dela lumea aceasta este scurtă și înșelătoare, pe când aceea, care ne-o agonisim dela bunul D-zeu este adevărată și fără capăt. Așiderea să nu vă abateți dela calea adevărului și a dreptății de frica oamenilor, socotind că ori cât ar fi de mare puterea și mânia omenească, puterea și mânia lui D-zeu este și mai mare. Penține aceasta toată viața noastră fiți pământuri bune și roditoare în care căzând cuvintele lui D-zeu prin maica noastră biserică, ca niște seminte sfinte, să aducă totdeauna rod bun și însutit acum și pururea și în veci vecilor Amin.

f. m.

Vieața creștină.

— Insemnări. —

(Urmare)

Păcatul.

Cine se lasă învins de ispite, cade în păcat și vatămă pe Dumnezeu și poruncile lui. Plata păcatului este moartea iar darul lui Dumnezeu este vieața eternă prin Christos Isus, Domnul nostru (Epist. c. Romani c. 6. v. 23). Dumnezeu a dat omului minte ca să judece cu dănsă ce este bine și rău, i-a dat simțământ, cu el să urască răul și neadevărul și să-i placă tot ce-i bun și adevărat, i-a dat voiață, ca el să lucre penține preamărirea lui Dumnezeu, penține fericirea proprie și a deaproapelui. Dumnezeu a dat omului îndreptări morale în st. scriptură, ca el să știe totdeauna voința lui Dumnezeu și i-a dat har, ca să poată să le împlinească, dar dacă el toate aceste însușiri și daruri le nesocotește și face fapte contrare voinței lui Dumnezeu, atunci el păcătuiește. Păcatul este deci abaterea omului cu deplină voe și știință dela Dumnezeu și dela poruncile lui. Urmările păcatului sunt însă foarte grele. Prin păcat a' perdut omenimea raiul și prin păcate perde omenimea și astăzi toate bunătățile lumii acesteia și acelei vecinice. Dumnezeu își întoarce fața dela cei păcătoși și le perde calea, iar societatea omenească îi eschide și îi înfundă în țemniță. Păcatul putem prin gând, cuvânt și fapte, toate trei soiurile de păcate sunt periculoase și duc la rău și perire. Păcatele pot fi îndreptate contra lui Dumnezeu, contra deaproapelui și contra noastră și deaceea poartă numirea de păcate contra duhului sfânt, păcate strigătoare la cer și păcate de moarte.

Firea noastră omenească dela păcatul strămoșesc s'a stricat și înclină spre păcătoșenie, deci cu greu ne puem feri de păcate, însă dacă am păcătuie, este datorința noastră, de a ne spovedi și cuminecă și așa a ne împăcă cu Dumnezeu iarăși, fiindcă zice apostolul Pavel: „Nu vă rătăciți nici desfrânați, nici idolatrii, nici adulterii, nici efeminații, nici sodomiții, nici furii, nici laconii, nici bețivii, nici calumniatorii, nici hoții nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu (Epist. c. Corinteni c. 6 v. 9—10).

Să ținem totdeauna la inimă aceea, ce zice Isus, fiul lui Sirah: „întru toate cuvintele tale adăți aminte de cele de pe urmă ale tale și în veci nu vei păcătui“. Ca creștini să ne aducem aminte de judecata de pe urmă, când va trebui să ne dăm seama fieștecare despre faptele noastre înaintea lui Dumnezeu atotdrept, care pe fieștecare după vrednicie ne va rândui la locul de vecinică fericire sau vecinică osândă.

Cine să ne fie model de viață?

Natura omenească este astfel întocmită, ca învățăturile cele mai înțelepte și mai frumoase nu au o adâncă influență asupra ei, dacă aceste nu sunt urmate de exemple vii. Inima noastră dorește să știe și să admire ființele, cari odată au intrupat în sine idealul vieții morale și și-au împodobit sufletul cu virtuțile frumoase creștinești. Istoria biblică a T. V. și a T. N. numără multe ființe, cari prin viața lor sfântă și curată ne dau exemple strălucitoare de urmat: Avel, Iosif, Samuil, Tobie, Daniil, Ion botezătorul, Stefan mucenicul, Timoteiu, gigantul apostol Pavel, însă peste toate înălțimile morale acestora planează, ca un pisc mai înalt decât toate vârfulurile munților figura uriașă, blândă și maiestooasă a Mântuitorului lumii. Pare că ești în o pustie mută, fără margini și deodată auzi zumzetul lin al unui răușor de munte cu apa răcoritoare și curată ca lacrima, când cetești cuvintele: „De însăntătoșează cineva, să vină la mine și să bea” (Ioan c. 7. v. 37). „Veniți la mine toți cei osteniți și însărcinați și eu vă voi odihni pe voi”. Cea mai ideală și cea mai morală viață de pe pământ a trăit-o Domnul nostru Isus Christos până la înălțarea lui la cer. Deși nu a avut bunuri lumești, nici holde nici palate, din contră nici nu a avut unde să-și plece capul și deși a suferit cele mai crârcene batjocuri și chinuri, a fost fericit și nu a răsplătit nimărui răul cu rău, ci s'a rugat pentru ceice îl pironeau pe cruce. Domnul nostru Isus Christos a arătat oamenilor că izvorul fericirii este lăuntric, razele lui țâșnesc chiar din adâncul sufletului, dacă acela e pătruns de credință și iubire. „Eu sunt calea, viața și adevărul, nimenia nu vine la părintele decât numai prin mine (Ioan c. 14 v. 6), prin aceste cuvinte Domnul nostru Isus Christos ne obligă, să-i urmăm și ne incredințeam, că numai așa și nicidecum în altfel ne vom câștiga fericirea vremelnică și vecinică. Domnul nostru Isus Christos în tot decursul vieții sale pământeste s'a rugat și a lucrat. Încă în fragedă tinerete îl vedem, că iubește biserica, înainte de orice minune își îndreptează ochii spre cer și se roagă. Domnul nostru Isus Christos, care este a doua față din sfânta treime a avut însuș putere dumnezească, ca să săvârșească toate minunile, dar totuș s'a rugat ferbinte, ca să ne dea exemplul noaș. De aceea și noi să ne rugăm lui Dumnezeu cu inimă curată și umilită în toată vremea și înainte de orice lucru, fiindcă viața noastră, sănătatea noastră și fericirea noastră depinde dela bunul Dumnezeu. Prin rugăciune vom putea să ne isprăvim lucrul mai ușor, însă ce e mai însemnat, prin rugăciune înălțându-ne sufletul către Dumnezeu, îl vom păzi de păcate; „se cade a ne ruga totdeauna și a nu descurajă” zice Mântuitorul. Să ne rugăm deci totdeauna, fiindcă „tot darul desăvârșit de sus este pogorât dela părintele luminilor”. Tot așa trebuie să iubim lucrul ca Domnul nostru Isus Christos, care până la vârsta de 30 de ani și-a câștigat pânea de toate zilele prin tâmplărie. Când a scos Dumnezeu pe Adam și Eva din rai, le-a poruncit, ca cu sudoarea feții lor să-și câștige pânea de toate zilele, deci a lucra este poruncă dumnezească, cine nu lucră, ci trândăvește, se împotrivește voinții lui Dumnezeu. Prin lucru ne câștigăm cele de lipsă pentru susținerea noastră și nu suntem ademniți a râvni la truda străinului, prin lucru ne păstrăm sănătatea și ne desvoltăm puterile trupesti și sufletești. Apostolul Pavel zice: „Cine nu lucră, nici să nu mănânce; fieștecare să lucreze cu liniște și să-și mănânce pânea proprie”. Pe Domnul nostru Isus Chri-

stos avem să-l urmăm în credință, să împlinim poruncile dumnezești și bisericești ca și dânsul, pe el avem să-l urmăm în umilință, știind, că celce se înalță se va smeri, iar celce se smereste se va înalță, însă mai cu dinadinsul să-l urmăm în iubire, fiindcă a iubi pe aproadele nostru aceasta i-a fost cea mai mare poruncă. Domnul nostru Isus Christos nu a întrebat pe bolnavii și nefericiții, cari iau eșit în cale ori de-i sunt prietini ori dușmani, ci fără deosebire le-a alinat durerile și le-a vindecat boalele. Sufletul nostru atunci stă pe pedestalul mai înalt și e mai maiestos, când asemenea lui Isus Christos răspândește milă și iubire în jurul său. Apostolul și evangelistul Ioan zice: „De zice cineva, că iubește pe Dumnezeu, iar pe fratele său îl urăște, mincinos este, căci celce nu iubește pe fratele său, pe care l-a văzut, cum poate iubi pe Dumnezeu, pe care nu l-a văzut” și aceeaș poruncă avem dela el (dela Isus Christos), că „celce iubește pe Dumnezeu, să iubească și pe fratele său (Epist. lui Ioan I c. 4 v. 20—21). Dacă toți creștinii ar urmă în toate faptele vieții lor viața și virtuțile Mântuitorului lumii, atunci s'ar introna pe pământ cu adevărat fericirea deplină.

Virtutea.

Este un fapt cunoscut de toți oamenii, că dacă petrecem o vreme mai îndelungată în o odaie întunecoasă, ochii așa ni-se dedau cu întunericul, încât dacă eșim iarăș la lumină, nu o mai putem suportă și ne dorim iarăș la întunericul, în care ne simțim bine. Chiar așa stă lucrul și cu sufletul nostru, cu cel dedăm mai mult, cu aceea se simte mai bine. „Cine fură azi un ou mâne fură un bou” zice proverbul cu multă dreptate și înțelepciune, arătându-ne cum se duce de ușor omul la vale în jos cu cinstea, dacă nu ține cu toată țaria la dânsa. Ferul dacă stă nefolosit ruginește, dacă îl folosim însă el se curățește de rugina care îl mănâncă și strălucește frumos. Tot așa e și cu noi. Făcând tot fapte rele, în sufletul nostru să înrădăcinează o puternică înclinare spre răutate, (hoțul întâi fură de foame, însă mai apoi fură din plăcere) săvârșind fapte tot mai bune, în sufletul nostru se naște o înclinare tare spre bunătate. Omul, care prin mult exercițiu a ajuns să aibă încontinuu aplicare spre fapte bune se numește virtuos, iar felul hotărât și plin de iubire, cu care săvârșește faptele creștinești, se numește virtute: „Și dacă e bună viața pe pământ, prin ce altceva e bună decât prin virtute și prin curetenia moravurilor” zice st. Ambrosie. Cele mai însemnate virtuți, pe cari trebuie să și-le însușească fieștecare creștin, sunt: înțelepciunea, dreptatea, cumpătarea și bărbăția. Înțelept este acel om, care înainte de orice faptă judecă bine, că ce face și socotește înainte ori de fapta lui va avea urmări bune sau rele. Înțeleptul e umilit și blând, știind, ce mărginită și pățimașă e ființa omenească, el nu gândește, nu vorbește și nu lucră contra voinții lui Dumnezeu. Dreptul nu jertfește adevărul pentru toate bogățiile și măririle din lumea aceasta, știind ce lucru frumos și înălțător este o inimă curată și dreaptă. Omul drept mai bine suferă chinuri, ba chiar și moarte, decât să jertfească dreptatea și de aceea fericiti sunt cei cu inimă curată, că aceia vor vede pe Dumnezeu. Cumpătul este izvorul a toate faptele mari, omul cumpătat ajunge de obicei la o vârstă înaintată, pe deplin însăntos și întreg, viața lui sufletească se aseamănă cu un râu mare, care curge lin și maiestos, toate gândurile și faptele îi sunt bineintocmite. De aceea să avem cumpăt în toate, în vorbe, fapte, hrană și petreceri,

Un farmec special dă vieții bărbăția. Bărbat numim pe acel om, care fără teamă și nimica pe lumea aceasta, prigonește minciuna și apără adevărul, dar mai cu seamă își învinge gândurile și goftele rele ale sale. Ce mai glorioasă învingere de pe pământ este aceea, care ai dus-o la îndeplinire în tine însuși.

alfa.

(Va urmă).

CRONICA.

Necrolog. Catița Stan măr. Cornel Ursuț, paroh, Teodor Stan și soția Aurelia, văd. Maria Stana născ. Mladin și Ioan Sferdean nepoți și nepoate; văd. Floarița Sferdean născ. Ardelean, cumnată precum și în numele tuturor consăngenilor și cunoscuților, cu inimă frântă de durere anunțăm încetarea din viață a mult iubitului și neuitatului nostru unchi și cumnat *Augustin Beleş*, paroh emerit, care după lungi și grele suferințe și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului în 25 octombrie (7 noiembrie) la orele 5 a. m. în etate de 72 ani. — Șimand, la 25 oct. (7 oct.) 7915. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată!

A dispărut dar dintre cei vii un preot devotat misiunii sale, care n'a lipsit nicicând dela datoria sa de a fi îndreptătorul credinței în și afară de biserică. Și-a făcut numele neperitor și prin regularea dotațiunii urmașilor săi preoți din Șimand, așa fel încât aceia sunt asigurați pentru toate eventualitățile. Avea propria, destul de însemnată încă a lăsat-o ca fundațiune pentru scopuri culturale. Vom reveni la aceste după ce se va publica testamentul. Să-i zicem din tot sufletul: Dumnezeu să-l așeze unde dreptii să odihnesc.

— Mercuri în 21 oct. (3 nov.) a. c. a repausat preotul din Suplac, tractul Beliului *Iosif Pința* în etate de 78 de ani și după un serviciu de 53 ani în via Domnului. Adormitul în Domnul a fost un preot evlavios și un adevărat părinte sufletesc al poporului și ca atare iubit de toți, iar ca tată de familie eră un bun părinte și înțelept. În mormântarea fiertatului preot, asesor consist., membru în scaunul ppopesc, fost adm. ppopesc 12 ani, s'a întâmplat în 23 oct. (5 nov.) într'un mod demn de repausatul, participând sub conducerea protopopului tractual P. Serb, șese preoți din vecinătate. Cuvântul funebral l-a rostit sus numitul părinte-protopop, schițând pe scurt biografia repausatului și aducându-l ca model altor preoți. — Îl jelesc: dr. Aurel Pința adv. cu soția Aurora și fiul lor Aurel, soția Saveta n. Ban. fiica Veturia cu soțul Iosif Popa și fiii lor Demetriu, Vasiliu, Lucreția, Catița, apoi nepoatele Cornelia, Silvia, Aurelia; cuscii Ioan Moțu, Vasiliu și Ana Poța. În veci pomenirea lui!

Concurse.

Pentru îndeplinirea postului de învățator dela școala confes. gr. or. rom. din **Babșa**, tracul Belințului, se escrie concur cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Salar, în bani gata 1000 cor.
2. Scripturistică 20 cor.
3. Conferințe 20 cor.

4. Dela fiecare înmormântare 80 fil.

Eventuală întregire dela stat.

6. Locuință în natură, cu grădină.

Dările după pământ cad în sarcina învățătorului.

Petițiile concursuale, instruate cu documentele de lipsă în orginial și, dacă reflectantul e deja în funcție, cu atestat dela respectivul protopresbiter tractual, au să se adreseze comitetului parohial din Babșa pe calea oficiului protopresbiteral din Belinț (Belence Temes-megye),

Dacă reflectantul e asentat, fără a fi făcut anul de voluntar, e dator să descopere lucrul acesta în petiția concursuală.

Concurenții au să se prezenteze într'o Duminecă ori într'o sârbătoare în sf. biserică din Babșa spre a-și arată desteritatea în tipic și în cântare.

Cei cu pregătiri mai înalte, și cei apți a diriga cor, vor fi preferiți.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb*, protopresbiter.

—□—

1—3

Pe baza înaltului ordin konzistorial Nr. 4661/915, prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea postului de învățătoare la școala gr. or. rom. din *B.-Comloș (Nagykomlós)* cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“ pe lângă următoarele condițiuni:

1. Salarul prescriș de art. de lege XVI din 1913, din care comuna bisericască garantează salar până la suma de 1500 cor., iar competențele dela suma aceasta în sus sunt asigurate dela stat cu rezoluțiunea ministerială Nr. 147.473/913 din 24 nov. 1913.

2. Fiindcă parohia nu poate acum asigura cvartir propriu în natură, — învățătoarea primește deocamdată relut de cvartir în sumă corespuzătoare categoriei comunei *B.-Comloș*. Când parohia va da cvartir în natură corespuzător cerințelor legii, relutul în bani are să încete de sine.

3. Pentru participare la conferințele învățătoarești 20 coroane.

4. Învățătoarea are să conducă elevele regulat la sfânta biserică în dumineci și sârbători, și întrucât învățătoarea va fi fost evalidată și din cântarea bisericască, va avea să propună elevelor sale și cântarea bisericască.

5. Recursele adresate comitetului parohial gr. or. român din *B.-Comloș (Nagykomlós)* și ajustate cu: a) extras de botez din matricula bisericască; b) diploma de învățătoare; c) certificat de apartinență; d) eventuale atestate despre serviciul prestat — sunt a se înaintă Prea onor. oficiu protopopesc în Banat-Comloș (*Nagykomlós*) comitatul Torontal.

6. Reflectantele vor avea a se prezentă în vre-o duminică ori sârbătoare în sfânta biserică din loc pentru a face cunoștință cu poporul.

B.-Comloș (Nagykomlós) din ședința comitetului parohial ținută la 28 august/10 sept. 1915.

Stefan Radu,
președinte.

Nicolae Popovici,
notar.

În conțelegere cu *Mihai Păcățian*, protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea unui post de învățător vacant la școala confesională ort. român din *Utvin (Ötvény)* se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în organul diecezan „Bis. și Școala“, pelângă următorul beneficiu:

1. În bani gata dela comuna bis. 1000 cor.
2. Locuință corespunzătoare (2 odăi, cuină, cămară) și grădină în natură.
3. Spese de conferințe 20 cor.
4. Scripturistică 10 cor.
5. Dela înmormântări unde va fi pofit 1 cor., iar dela alte funcții cantorale la cari va fi pofit, stola obicinuită.

Alesul va avea să provadă cantorul în biserică fără altă remunerațiune.

Ajutorul de stat pentru întregirea salariului conform art. de lege XVI din 1913 este încuviințat.

Recursele ajustate cu: a) extras de botez din matricula bisericească; b) diploma de învățător; c) certificat de apartinență d) declarație relativă la obligamentul militar și e) eventuale atestate de serviciu sunt a se înainta Prea onor. oficiu protopresbiteral gr. ort. român în Timișoara (Temesvár-Gyárvaros) iar reflectanții vor avea a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sta biserică din *Utvin (Ötvény)* pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat în ședința comitetului parohial gr. ort. rom. la 30 aug. (12 sept.) 1915.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu *Ioan Oprea*, adm. protopopesc.

—□—

1—3

În conformitate cu rez. conz. Nr. 5260/915 se repețește publicarea concursului pentru îndeplinirea capelăniei temporale pe lângă veteranul preot *Ilie Ilica* din *Bodești (Bozós)* cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Beneficierea întregii sesiuni parohiale (32 jug)
2. După un an de serviciu, capelanul va beneficia casa parohială împreună cu supraedificatele și intravilanul pe care e zidită casa parohială.
3. Toate stolele obveninde în parohie (stolele legale).
4. La cele 2 semestre capelanul afară de întregirea de stat ce compete capelanilor, va primi câte 100—100 cor. din întregirea de stat a preotului *Ilica*, care beneficiază întregire superioară.

Alesul va suportă singur toate dările publice după venitul parohial și va catehiză fără altă remunerație.

Recursele, adresate comitetului parohial din *Bodești*, ajustate regulamentar pentru parohii de cl. II-a sunt a se subșterne oficiului protopresbiteral din *Buteni (Körösbökény)*.

Reflectanții trebuie să se prezinte în biserică din loc pentru a-și arăta desteritatea în rituale și oratorie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu *Florian Roxin*, protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți din *Șe-preuș (Seprős)* se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Bis. și Școala“.

Emolumentele cu acest post sunt:

1. În bani gata 1000 cor.
2. 8 jughere cu drept de pășunat a căruia venit după detragerea dării care are a o suportă alesul face 200 cor.

3. Locuință cu grădină.

4. Spese de conferință și scripturistică 40 cor.

5. Dela înmormântări 1 cor.

Cel ales are a conduce strana fără alta remunerațiune. La acest post reflectanții fără ani de serviciu sunt preferiți.

Pentru orientare comitetul parohial aduce la cunoștința celor interesați, că întregirea salariului conform legilor existente se va cere dela Stat.

Recursele ajustate cu documentele recerute sunt a se înainta P. Onor. Oficiu protopopesc din *Boroșineu (Borosjenő)* iară reflectanții vor avea a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sita biserică din *Șe-preuș* spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Din ședința comitetului parohial gr. ort. rom. ținută la 11/24 octomvrie 1915.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia* protopresbiter insp. școl. conf.

—□—

2—3

Librăria diecezană din Arad are depozit bogat în cărți și revizite bisericesti (potire, disc, ste-luță, candelă, cruci, ripizi, cădelnițe, prăznicare) prapori și ornate. Execută și reperaturi. Cereți catalog.